

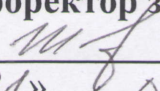
**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних та прикладних наук

Кафедра права імені Академіка УАН о. І. Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

«31» 08 2026 р.

**ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ТА ПРАВОВА СИСТЕМА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність:	D8 «Право»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	“Право”
Освітній рівень:	другий (магістерський)
Статус дисципліни:	обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	I

**Івано-Франківськ
2026**

РОЗРОБНИК:

д.ю.н., професор кафедри
права імені Академіка УАН о. І. Луцького

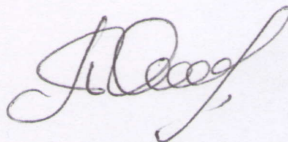
Роман ЛУЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри права

імені Академіка УАН о. І. Луцького протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.

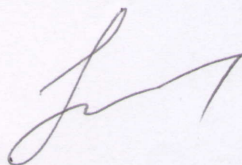
В.о завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОП

Ірина БАСИСТА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	roman.lutskiy@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	ауд. 200
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/roman-luckiy-k
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/enrol/index.php?id=4192

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна «Верховенство права та правова система ЄС» формує у здобувачів уміння та навички щодо критичного мислення та розуміння державотворчих процесів та конституційних засад побудови держави і суспільства в Україні, інституційну, організаційну та функціональну структуру Європейський Союз.

Система права Європейського Союзу – це новий правовий порядок, утворений засновницькими договорами, характеризується своєю автономністю та внутрішнім узгодженням власної системи правових джерел, а також специфічною природою взаємовідносин, що існують між правовими нормами Європейського Союзу та національними правовими системами держав-учасниць.

Європейський Союз на сьогодні є одним з найбільших ринків у світі. Цей курс має на меті ознайомити студентів із законодавством та політикою Європейського Союзу. Студенти повинні отримати повне розуміння конституційно-правової структури Європейського Союзу, а також огляд його внутрішнього ринку. Курс буде відображати історичні та сучасні правові та політичні події, так що студенти будуть в повній мірі усвідомлювати спосіб розвитку Європейського Союзу та виклики, з якими він стикається зараз.

Мета дисципліни - вивчення конституційного процесу в Україні на сучасному етапі, правові позиції з найбільш вагомих сфер конституційного будівництва (гарантування конституційного ладу та народовладдя, реалізації та захисту конституційних прав і свобод, з акцентом на конституціоналізацію галузевого законодавства. Крім того дисципліна спрямована на фахове розуміння суті, призначення й змісту гуманітарних наук, функцій правової науки, як складової частини наукової думки і складової частини суспільства; знання основних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність європейського Союзу та його інституцій; володіння комплексним, інтеграційним, системним, динамічним, ситуаційним підходом до наукового аналізу.

Завдання дисципліни «Верховенство права та правова система ЄС» полягає в

системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту міжнародно-правових явищ, визначення їх ролі і місця в системі сучасних міжнародних відносин. Крім того вона спрямовує здобувачів на оволодіння базовими знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів конституційно-інституційних основ держави і суспільства, а також формування у майбутніх фахівців сучасного мислення та уявлення специфіки діяльності в галузі права.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Верховенство права та правова система ЄС» є:

- ознайомлення студентів з історичними передумовами виникнення Європейського Союзу, структурою та компетенцією його органів влади.;
- формування навичок орієнтування у правових засадах спільної зовнішньої та безпекової політики Європейського Союзу;
- виклад фактичного матеріалу в обсязі, передбачуваному навчальною дисципліною.
- ознайомлення з історією, сучасним станом та правовими засадами стосунків України – ЄС та їх реалізацією.
- опанування поняттями, принципами, джерелами, системою права Європейського союзу;
- дослідження основ правового становища людини та громадянина у Європейському Союзі.
- ознайомлення з основними інституціями ЄС, їх роллю та повноваженнями в існуванні ЄС.

Згідно з вимогами освітньої програми магістри повинні:

знати:

- основні варіанти та можливості адаптації та дії в новій ситуації;
- основні способи праці в міжнародному контексті;
- основні можливості застосовування принципів верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності;
- можливості аналізу та оцінки впливу правової системи Європейського Союзу на правову систему України;

- особливості регулювання та види відносин, заснованих на праві Європейського Союзу;
- кваліфікаційні характеристики європейського права; зміст та сферу дії цього права;
- роль Європейського Союзу у правовому регулюванні європейської інтеграції.

вміти:

- аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права;
- проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.;
- аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів;
- складати передбачені законодавством трудові договори;
- демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях;
- застосовувати навички продуктивного спілкування з колегами та клієнтами;
- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Право» 2025 року для набору 2026 року).

Код компетентності	Назва компетентності	Програмні результати навчання
ЗК 4.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.
ЗК 9.	Здатність працювати в міжнародному контексті.	ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.
СК 1.	Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	
СК 2.	Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.	
СК 12.	Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника	ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	16 (в годинах)	10 (в годинах)
	семінари, практичні	14 (в годинах)	6 (в годинах)
Самостійна робота		60 (в годинах)	74 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік		

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Пререквізити	Постреквізити
	Практика Європейського суду з прав людини в національній правовій системі

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Верховенство права: витоки та способи забезпечення (2 год.).

Витоки ідеї верховенства права. Основні положення принципу верховенства права Альберта Дайсі. Поняття принципів у праві. Характерні риси принципів права.

Питання для самостійного вивчення: Англійська доктрина верховенства права (rule of law). Тлумачення принципу верховенства права Міжнародною комісією юристів. Від ідеї до принципу особистої недоторканності людини. (1-9).

Тема 2. Верховенство права як цінність права ЄС (2 год.).

Верховенство права як цінність права ЄС. Сучасні європейські погляди щодо принципу верховенства права. Верховенство права як одна із найважливіших цінностей сучасної демократії. Захист природних, невід'ємних і невідчужуваних права і свободи людини.

Питання для самостійного вивчення: Принцип поділу влади. Законність. Законність управління і обмеження дискреційних повноважень. Верховенство Конституції. Принцип правової визначеності. Принцип пропорційності. Принцип правової безпеки і захисту довіри. Незалежність суду і суддів. Принцип верховенства права у практиці Європейського суду з прав людини (12-16) .

Тема 3. Європа та європейські цінності. Європейський Союз і його цінності (2 год.)

Європа: цивілізаційний вимір. Межі і кордони Європи. Історичний розвиток країн на території Європи. Європейські цінності: становлення та

значення. Зародження і розвиток ідеї європейської інтеграції. Історія створення та загальна характеристика Європейського Союзу.

Питання для самостійного вивчення: Цінності Європейського Союзу та їх закріплення в установчих договорах. Україна в європейському цивілізаційному просторі. Ідеї Моне. План Шумана. Початок європейської інтеграції: утворення Європейських співтовариств. (1-9, 15-16).

Тема 4. Права людини як основна цінність ЄС (2 год.).

Права людини як основна цінність ЄС. Розвиток уявлень про права людини в Європі. Права людини – основні поняття. Концепція прав людини. Взаємодія права Європейського Союзу та права Ради Європи у сфері захисту прав людини.

Питання для самостійного вивчення: Позасудові органи, до провадження яких належить захист прав особи. Агентство з основних прав ЄС. Європейський омбудсман. Роль Суду ЄС у захисті прав людини. (1-9, 15-16).

Тема 5. Солідарність як цінність права ЄС (2 год.)

Солідарність як цінність права ЄС. Нормативна основа солідарності в праві Європейського Союзу. Поняття солідарності як цінності та принципу, що забезпечує існування суспільства. Солідарність між державами-членами ЄС.

Питання для самостійного вивчення: Мир і солідарність між народами як цінність ЄС. Принцип солідарності і визначення правового статусу індивіда. Солідарність між поколіннями. (1-9, 15-16).

Тема 6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір) (2 год.)

Особливості становлення Європейської політики сусідства. Інструменти європейського сусідства та партнерства. Розвиток східного партнерства ЄС. Переваги Європейської політики сусідства. Документація Європейської політики сусідства.

Питання для самостійного вивчення: Підписання Угоди про партнерство і співробітництво між ЄС та Україною. План дій Україна – ЄС. Підписання Угоди про асоціацію з ЄС 2014 року. Особливості Угоди. Країни – члени Європейської політики сусідства. Конкуруючі моделі регіональної інтеграції. (10-12, 15-16).

Тема 7. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір) (2 год.)

Субсидіарність та пропорційність при прийнятті рішень всередині ЄС. Політичний цикл ЄС. Юстиція та внутрішні справи. Регуляторна та перерозподільча політика.

Питання для самостійного вивчення: Зосередження на актуальних проблемах: криза біженців. Агресивні дії путінської росії. (10-12, 15-16).

Тема 8. Система захисту прав людини в ЄС (2 год.)

Становлення та розвиток захисту прав людини в ЄС. Місце принципу поваги прав людини в договорах Євросоюзу з третіми країнами. Європейське громадянство. Хартія основних прав Європейського союзу. Інституційний механізм Європейського Союзу в сфері захисту прав людини. Механізм захисту прав людини у праві ЄС. Еволюція механізму захисту прав людини в праві ЄС. Інституційний механізм ЄС в сфері захисту прав людини.

Питання для самостійного вивчення: Європейська Рада як інституція захисту прав і свобод людини. Європейська комісія як інституція захисту прав і свобод людини. Європейський парламент як інституція захисту прав і свобод людини і громадянина. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу. Договірна практика Європейського Союзу. (10-12, 15-16).

Зміст практичних занять.

Тема 1. Верховенство права: витоки та способи забезпечення (1 год.).

Витоки ідеї верховенства права. Основні положення принципу верховенства права Альберта Дайсі. Поняття принципів у праві. Характерні риси принципів права.

Питання для самостійного вивчення: Англійська доктрина верховенства права (rule of law). Тлумачення принципу верховенства права Міжнародною комісією юристів. Від ідеї до принципу особистої недоторканності людини. (1-9).

Тема 2. Верховенство права як цінність права ЄС (1 год.).

Верховенство права як цінність права ЄС. Сучасні європейські погляди щодо принципу верховенства права. Верховенство права як одна із найважливіших цінностей сучасної демократії. Захист природних, невід’ємних і невідчужуваних права і свободи людини.

Питання для самостійного вивчення: Принцип поділу влади. Законність. Законність управління і обмеження дискреційних повноважень. Верховенство Конституції. Принцип правової визначеності. Принцип пропорційності. Принцип правової безпеки і захисту довіри. Незалежність суду і суддів. Принцип верховенства права у практиці Європейського суду з прав людини (12-16) .

Тема 3. Європа та європейські цінності. Європейський Союз і його цінності (2 год.)

Європа: цивілізаційний вимір. Межі і кордони Європи. Історичний розвиток країн на території Європи. Європейські цінності: становлення та значення. Зародження і розвиток ідеї європейської інтеграції. Історія створення та загальна характеристика Європейського Союзу.

Питання для самостійного вивчення: Цінності Європейського Союзу та їх закріплення в установчих договорах. Україна в європейському цивілізаційному просторі. Ідеї Моне. План Шумана. Початок європейської інтеграції: утворення Європейських співтовариств. (1-9, 15-16).

Тема 4. Права людини як основна цінність ЄС (2 год.).

Права людини як основна цінність ЄС. Розвиток уявлень про права людини в Європі. Права людини – основні поняття. Концепція прав людини. Взаємодія права Європейського Союзу та права Ради Європи у сфері захисту прав людини.

Питання для самостійного вивчення: Позасудові органи, до провадження яких належить захист прав особи. Агентство з основних прав ЄС. Європейський омбудсман. Роль Суду ЄС у захисті прав людини. (1-9, 15-16).

Тема 5. Солідарність як цінність права ЄС (2 год.)

Солідарність як цінність права ЄС. Нормативна основа солідарності в праві Європейського Союзу. Поняття солідарності як цінності та принципу, що забезпечує існування суспільства. Солідарність між державами-членами ЄС.

Питання для самостійного вивчення: Мир і солідарність між народами як цінність ЄС. Принцип солідарності і визначення правового статусу індивіда. Солідарність між поколіннями. (1-9, 15-16).

Тема 6. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (зовнішній вимір) (2 год.)

Особливості становлення Європейської політики сусідства. Інструменти європейського сусідства та партнерства. Розвиток східного партнерства ЄС. Переваги Європейської політики сусідства. Документація Європейської політики сусідства.

Питання для самостійного вивчення: Підписання Угоди про партнерство і співробітництво між ЄС та Україною. План дій Україна – ЄС. Підписання Угоди про асоціацію з ЄС 2014 року. Особливості Угоди.

Країни – члени Європейської політики сусідства. Конкуруючі моделі регіональної інтеграції. (10-12, 15-16).

Тема 7. Практика інтеграції до ЄС: політика ЄС (внутрішній вимір) (2 год.)

Субсидіарність та пропорційність при прийнятті рішень всередині ЄС. Політичний цикл ЄС. Юстиція та внутрішні справи. Регуляторна та перерозподільча політика.

Питання для самостійного вивчення: Зосередження на актуальних проблемах: криза біженців. Агресивні дії путінської росії. (10-12, 15-16).

Тема 8. Система захисту прав людини в ЄС (2 год.)

Становлення та розвиток захисту прав людини в ЄС. Місце принципу поваги прав людини в договорах Євросоюзу з третіми країнами. Європейське громадянство. Хартія основних прав Європейського союзу. Інституційний механізм Європейського Союзу в сфері захисту прав людини. Механізм захисту прав людини у праві ЄС. Еволюція механізму захисту прав людини в праві ЄС. Інституційний механізм ЄС в сфері захисту прав людини.

Питання для самостійного вивчення: Європейська Рада як інституція захисту прав і свобод людини. Європейська комісія як інституція захисту прав і свобод людини. Європейський парламент як інституція захисту прав і свобод людини і громадянина. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу. Договірна практика Європейського Союзу. (10-12, 15-16).

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	60	74
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	8	6
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	8	10
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	6	8
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	38	50

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в

академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни..

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання ^[1]	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.	бесіда бесіда-діалог творчий	усний контроль програмований контроль
ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	комп'ютерні і мультимедійні методи індуктивний	програмований контроль поточний контроль
ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.	бесіда мозковий штурм	самооцінювання

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Верховенство права та правова система ЄС» необхідно:

1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації відеоесе, архівних матеріалів та презентацій;

2) доступ до генеративних моделей ШІ (платформи для роботи з текстом, зображеннями та відео, такі як Gemini та ін.) для виконання практичних завдань;

3) хмарні сховища даних (Google Drive) для спільного доступу до великих відеофайлів та групової роботи над проєктами;

4) зала судових засідань (навчальна): організація модельного судового процесу (Moot Court) є ключовим практичним методом навчання, зала має містити меблі суду (суддівський стіл, місця для сторін процесу, свідків та публіки), а також державну символіку;

5) Правові бази даних та бібліотека: доступ до ліцензійних комп'ютерних програм та систем (наприклад, інформаційно-пошукова система «Законодавство України», Liga:360 тощо) для роботи з Конституцією України, рішеннями Конституційного Суду України та Верховного Суду.

6) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	Всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні заняття):

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
----------------	--

«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі

	здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
--	---

Критерії оцінювання (підсумковий контроль) для творчого завдання, яке поєднує текстову аналітику (рецензію) та візуальний сторітелінг (відеоесе): оцінюється знання, аналіз, інтерпретацію тексту та здатність трансформувати сенси з однієї медіаформи в іншу.

«відмінно»	Рецензія: містить глибокий критичний аналіз (а не переказ). Автор чітко визначає проблему, наративну стратегію письменника та контекст твору. Текст стилістично бездоганний, має чітку структуру (вступ, аналітична частина, висновки). Відеоесе: продемонстровано високий рівень синергії тексту та візуального ряду. III використано креативно (наприклад, для відтворення атмосфери або візуалізації метафор, які важко знайти в архівах). Наратив: знайдено оригінальний «хід» (метафору), що об'єднує відео. Звуковий супровід та монтаж підсилюють емоційне сприйняття. Етика: робота з фактами бездоганна; дотримано академічної доброчесності (вказано джерела та інструменти III).
-------------------	---

«добре»	Рецензія: текст змістовний, автор демонструє розуміння книги, але аналіз подекуди підмінюється детальним переказом сюжету. Аргументація переконлива, проте бракує власних нестандартних висновків. Відеоесе: якісний монтаж та логічна послідовність кадрів. Візуальний ряд ШІ відповідає темі, але виглядає дещо ілюстративно (буквальне зображення того, про що йдеться в тексті, без глибшого символізму). Технічне виконання: гарна якість звуку та картинки, проте присутні дрібні помилки в темпоритмі відео (задовгі або занадто короткі плани).
«задовільно»	Рецензія: має репродуктивний характер (переказ змісту). Автор плутає поняття «відгук» та «рецензія». Аналіз наративних особливостей поверхневий або відсутній. Відеоесе: робота виконана формально. Відеоряд може бути хаотичним, ШІ-генерації виглядають випадковими або містять помітні дефекти, які псують сприйняття. Зв'язок: слабкий логічний зв'язок між тим, що ми чуємо (закадровий голос), і тим, що бачимо на екрані. Джерела: використано лише анотацію до книги або один критичний огляд із мережі без самостійного опрацювання тексту.
«незадовільно»	Рецензія: текст відсутній, не відповідає обраній книзі або є повним плагіатом. Відсутня власна думка автора. Відеоесе: відео не відкривається, не відповідає темі або створене повністю автоматично (без режисерського та сценарного втручання студента). Якість: повна відсутність монтажу, нерозбірливий звук, випадковий набір кадрів.

Доброчесність: використання ШІ для повної фальсифікації змісту книги (генерація фактів, яких немає в оригінальному нон-фікшн творі).

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».^[2]

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з Шкалою оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C

Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА^[3]

1. Адаптація вітчизняного законодавства до норм права Європейського Союзу: навч. посібник за заг. ред. І. Грицяка. Київ : НАДУ, 2021. 60 с.
2. Вишняков О. Створення зони вільної торгівлі з ЄС: Питання правового забезпечення. Митна справа: науково-аналітичний журнал. 2021. № 1 (73). С. 17–24 URL: [//www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2011_1/11017.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ms/2011_1/11017.pdf)
3. Головка О. І. Механізми адаптації законодавства європейських держав до правових стандартів Європейського Союзу. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України. Київ : Юстініан, 2016. С. 551568.
4. Головка-Гавришева О., Яворська І. Правові засади гармонізації права Європейського Союзу у сфері позадоговірної відповідальності. Європейське право: науково-практичний фаховий журнал (додаток до юридичного журналу «Право України»). 2022. № 1. С. 97–104.
5. Гуца С. Вплив процесу реформування ЄС на перспективи Європейської інтеграції України. Стратегічні пріоритети. 2019. № 2 (11). С. 239–245. URL: http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/11_2009/35.pdf.
6. Звіт про виконання угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2018 р. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/AA_report-UA.pdf
7. Ковальова О. Зближення законодавства Європейського Союзу з правовими системами держав-кандидатів на вступ до ЄС. Право України. 2003. № 9. С. 138–142.
8. Комарова Т. В., Трагнюк О. Я., Яковюк І. В. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях) : навч.-довід. посібник / за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків: Право, 2019. 178 с.
9. Корнієнко В. О. Україна в Європі і світі. URL : онлайн-гід з

питань євроатлантичної інтеграції : навч. посібник. Вінниця : ВНТУ, 2017. 24 с.

10. Основи права Європейського Союзу: підручник Л.І. Адашис, Т.М. Анакіна, С.М. Вихрист та інші; за заг. ред. Т.Л. Сироїд; Харків. Нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. Харків: Право, 2020. 590 с.

11. Луцький Р.П. Позитивне право в європейській правовій думці. *Часопис Київського університету права*. 2021. № 3. С. 24–27.

12. Право Європейського Союзу: основи теорії: підручник Т.М. Анакіна, Т.В. Комарова, О.Я. Трагнюк, І.В. Яковюк та ін.; за заг. ред. І.В.Яковюка. Харків, Право, 2019. 360 с.

13. Право Європейського Союзу (в питаннях і відповідях): навч.-довідк. посіб. Т.В. Комарова, О.Я.Трагнюк, І.В.Яковюк та ін.; за заг. ред. І.В. Яковюка. Харків: Право, 2019. 176 с.

14. Kaczorowska Alina (2021). European Union law, 2nd ed. Routledge. 1198p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

15. The official EU website. URL: <https://europa.eu/>

16. The official UN website. URL: <https://www.un.org/>